

УДК 658.152

Ярмак Анна Іванівна

*студентка кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки
Київський Національний Університет технологій та дизайну
м. Київ, Україна*

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ

Малий бізнес відіграє важливу роль у розвитку економіки й вирішенні соціальних проблем на місцевому, регіональному й державному рівнях. Завдяки малому бізнесу успішно розвиваються ринкові засади господарювання, відбувається наповнення місцевих бюджетів, активно формується система господарських відносин у різних сферах і галузях діяльності.

Підприємство вважається малим, коли підприємець сам бере участь в процесі виробництва, здійснюючи при цьому професійно-технічні функції, а торгівельні й організаційні функції передаються членам його родини. Особливо показовим для малого бізнесу є об'єднання в особі підприємця трьох функцій: підприємця, інвестора й керуючого.

Ефективність функціонування малих підприємств, підвищення їх конкурентоспроможності, темпи їх розвитку значною мірою визначаються рівнем управління фінансовими ресурсами. Тому одним із найважливіших напрямків фінансової політики цих підприємств на сучасному етапі є формування стратегії формування фінансових ресурсів, яка повинна бути спрямована на забезпечення зростання прибутку, мінімізацію фінансових ризиків, забезпечення необхідної ліквідності.

Процес управління фінансовими ресурсами — це сукупність управлінських процедур, які виконуються у певній послідовності з метою вирішення поставлених перед управлінням завдань. Принципи, на яких ґрунтуються сучасні системи управління фінансами, можуть бути застосовні до підприємств різних розмірів. Усі компанії розміщують фінансові ресурси в активи, а також залучають кошти.

Під фінансами малого бізнесу розуміють грошові кошти, що є в розпорядженні окремих підприємств малого бізнесу й загальну суму коштів регіонів чи держави в цілому, що спрямовується на розвиток малого бізнесу як напряму господарсько-фінансової діяльності.

Проблеми маленьких компаній не схожі на проблеми, з якими зіштовхуються великі підприємства, крім того, доступ малих підприємств на фінансові ринки обмежений. З огляду на те, що підприємства малого бізнесу мають обмежений доступ до фінансових ресурсів, а їхня

діяльність пов'язана з високим ступенем ризику, важлива роль в забезпеченні успішного розвитку цього сектора економіки відводиться державі. [2, с. 13]

Відповідно до статті 14, пункту 2 Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [1] державна політика розвитку малого підприємництва на місцевому рівні реалізується шляхом впровадження регіональних та місцевих програм.

Державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва та об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва включає фінансову, інформаційну, консультаційну підтримку, у тому числі підтримку у сфері інновацій, науки і промислового виробництва, підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва, що проводять експортну діяльність, підтримку у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу.

Світовий досвід, доводить, що найбільшої ефективності мале підприємство досягає при спеціалізації за певним видом діяльності. Спеціалізація дозволяє більш продуктивно використовувати різноманітні здібності працівників, що призводить до збільшення загального обсягу виробництва. У свою чергу, збільшення реального обсягу виробництва призводить до збільшення реальних прибутків підприємства, що позитивно впливає на його фінансовий стан [3, с. 61].

Фінансовий стан держави в цілому теж значною мірою залежить від фінансового стану кожного конкретного підприємства. З іншого боку, за умови використання новітньої техніки, технологій, вузької спеціалізації

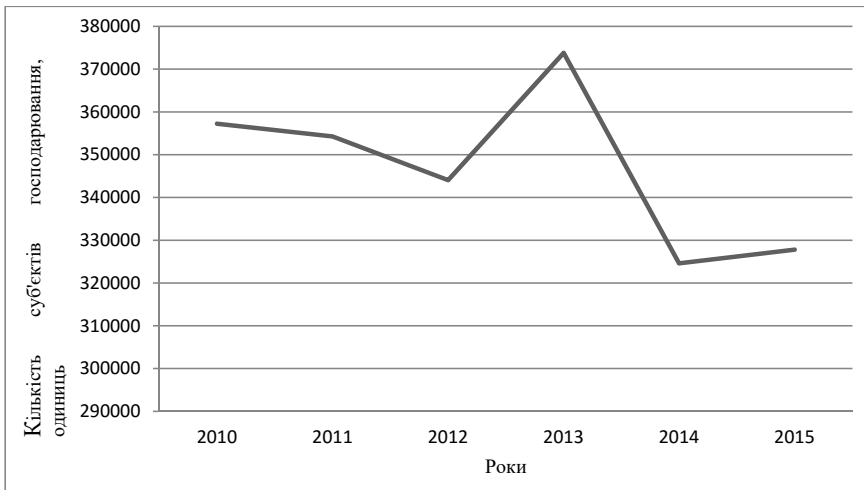

Рис. 1. Кількість малих підприємств в Україні у 2010–2015 роках

мале підприємство є серйозним конкурентом, що підриває монополістичні позиції великих корпорацій.

За даними Державної служби статистики України [4], кількість малих підприємств протягом 2010–2015 років динамічно змінювалася.

Кількість підприємств не є стабільною величиною в Україні, оскільки сукупність підприємств реагує на зміни економічних умов. Важливо, що кількість малих підприємств зростала у 2012–2013 роках, а потім відбулося зменшення їх кількості. Крім того, коливання валютного курсу мають вплив на віднесення тих чи інших підприємств до категорії малих, середніх або великих з урахуванням розміру їх доходів.

Отже, малий бізнес є невід’ємною складовою ринкової економіки. В Україні останнім часом намітилася тенденція до його активного розвитку. Фінансове забезпечення підприємств малого бізнесу необхідно розглядати як процес, що включає спільну діяльність підприємницьких структур, державних органів влади й фінансових установ щодо визначення потреби підприємств малого бізнесу в фінансових ресурсах і її покриття за рахунок визначених джерел. Важливими складовими цього процесу виступають: розробка регіональних програм підтримки підприємництва; розробка нормативно-правових основ, формування показників ефективності розвитку малого бізнесу та проведення їх моніторингу.

Література

1. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого та середнього підприємництва в Україні», від 22.03.2012 № 4618-VI // <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
2. Фастовець А. А., Фисун І. В. Ф 26 Фінанси малого бізнесу: навч. посіб. / А. А. Фастовець, І. В. Фисун. — К.: Кондор-Видавництво, 2013. — 302
3. Виговська В. В. Малий бізнес України: сучасний стан та перспективи розвитку // Актуальні проблеми економіки. — 2009, — № 1. — С. 59–64.
4. Показники структурної статистики по суб'єктах господарювання з розподілом за їх розмірами: [Електронне джерело]. — Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/fin/osp/osp_u/osp_u.htm